

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសុខាភិបាល

ដែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ

ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺសាបរាងប្រទាំងប្រទេស

២០១៥-២០១៧

ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤

មាតិកា

អក្សរកាត់..... V

អារម្ភកថា..... VI

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ..... VIII

សមាសភាគទី១៖ ប្តេជ្ញាចិត្តអនុវត្តផែនការមេ ដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស្ទាំងឡាយ និងសង្គ្រោះជំងឺ

មេរោគ..... 1

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ពង្រឹងក្រុមការងារ AMR (AMR WG). 1

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធានាការសម្របសម្រួលត្រឹមត្រូវនូវសកម្មភាព AMR នៅទូទាំងកម្មវិធី ស្ថាប័ន និងស្ថាប័ននិយ័ត
កម្ម។..... 3

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ ធានានិរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កម្មវិធី AMR។..... 3

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ធានាការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់អំពី AMR ។..... 4

សមាសភាគទី ២៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍..... 5

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ធានាគុណភាពនៃការធ្វើតេស្តរបស់មន្ទីរពិសោធន៍។..... 5

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពសម្រាប់ការតាមដាន AMR នៅក្នុងមនុស្ស បសុសត្វ និងផលិតផលចំណីអាហារ
។..... 6

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ បង្កើតបណ្តាញមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញ AMR ដោយត្រឹមត្រូវ។
..... 8

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ដើម្បីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបរបរវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល។..... 9

សមាសភាគទី ៣៖ ពង្រឹងការតាមដាន AMR 11

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ បង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មាន AMR រួមបញ្ចូលគ្នា។..... 11

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធានាការផ្សព្វផ្សាយទិន្នន័យអំពីការតាមដានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព..... 12

សមាសភាគទី ៤៖ ធានានិរន្តរភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ឱ្យសេវាវេជ្ជសាស្ត្រដែលមានការធានាគុណ

ភាព 14

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ លើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលដើម្បីធានាការផ្គត់ផ្គង់ដោយគ្រប់គ្រាន់នូវឱសថប្រឆាំងមេរោគ
សារវន្ត..... 14

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ គុណភាពឱសថយោងតាមស្តង់ដារដែលអាចទទួលយកបាន។..... 15

សមាសភាគទី ៥៖ និយ័តកម្ម និងលើកកម្ពស់ការប្រើឱ្យសេវាសមស្រប 17

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ធានាការអនុវត្តតាមច្បាប់និងគោលនយោបាយជាតិដែលទាក់ទងនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ 17

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ បង្កើតយន្តការស្ថាប័នសម្រាប់លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដោយសមស្របនូវឱសថប្រឆាំងមេរោគ
 គ។..... 19

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ បង្កើតកម្មវិធីដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល..... 20

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ធានាការបណ្តុះបណ្តាលបន្តដល់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលអំពីការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគ
 ដោយសមស្រប។..... 22

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៥៖ ធានាការអប់រំបន្តសម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលអំពី AMR និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេ
 រោគដោយសមស្រប។..... 22

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៦៖ បង្កើនការយល់ដឹងអំពី AMR និងលើកកម្ពស់ការប្រើឱសថដោយសមស្របនៅក្នុងចំណោម
 ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ។..... 24

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៧៖ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងបសុសត្វ..... 25

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៨៖ ធានាការប្រើប្រាស់ដោយសមស្របនូវឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងបសុសត្វ..... 26

សមាសភាគទី ៦៖ លើកកម្ពស់ការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ..... 28

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ចាត់វិធានការបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។..... 28

សមាសភាគទី ៧៖ ជំរុញ ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍វិធានការបង្ការ..... 30

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ បង្កើតបរិយាកាសគាំទ្រមួយសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកម្រិតមូលដ្ឋាន បែបអនុវត្តជាក់ស្តែង និង
 បែបប្រតិបត្តិ អំពី AMR។..... 30

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលពាក់ព័ន្ធនឹង *AMR* 31

អក្សរកាត់

AMR	ភាពស៊ាំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
AMR WG	ក្រុមការងារទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
AOP	ផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំ
BMLS	ការិយាល័យសេវាមន្ទីរពិសោធន៍វេជ្ជសាស្ត្រ
CDC	នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
CIA	ឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលសំខាន់បំផុត
CMS	ឃ្លាំងឱសថកណ្តាល
CPG	មត្តទ្ទេសក៍ស្តីពីការអនុវត្តគ្លីនិក
DAPH	នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល
DDF	នាយកដ្ឋានឱសថ និងចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យនិងគ្រឿងសំអាង
EML	បញ្ជីឱសថសារវន្ត
IPC	ការបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MOEF	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
MoH	ក្រសួងសុខាភិបាល
MoU	អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា
NGO	អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
NIPH	វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
OIE	អង្គការសុខភាពសត្វពិភពលោក
SOP	នីតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដារ
WHO	អង្គការសុខភាពពិភពលោក

អារម្ភកថា

ភាពសុំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AMR) គឺជាបញ្ហាសកលមួយដែលគំរាមកំហែងដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្ការ និងការព្យាបាលជំងឺឆ្លងជាច្រើន ដោយកាត់បន្ថយភាពស័ក្តិសិទ្ធិរបស់ឱសថប្រឆាំងបាក់តេរី ប៉ារ៉ាសិត វីរុស និង ផ្សិត។ បញ្ហានេះធ្វើឱ្យការព្យាបាលអ្នកជំងឺមានការលំបាក ចំណាយច្រើន ឬជួនកាលមិនអាចធ្វើទៅបានទៀតផង ដែលជាហេតុនាំឱ្យអ្នកជំងឺឈឺកាន់តែយូរ និងស្លាប់កាន់តែច្រើន។ ការបង្កើតនិងការអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បីទប់ស្កាត់ការកើតឡើង និងការរីករាលដាលនៃ AMR គឺអាស្រ័យលើការប្រមូលព័ត៌មាន បានត្រឹមត្រូវ និងការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រ។

ដោយទទួលស្គាល់ពីភាពបន្ទាន់នៃការដោះស្រាយបញ្ហា AMR នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្រសួងសុខាភិបាលបាន បង្កើតក្រុមការងារទប់ស្កាត់ភាពសុំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគអន្តរជំនាញ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ និងបានដឹកនាំ ការវិភាគស្ថានភាពក្នុងប្រទេសទៅលើ AMR នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ ការវិភាគស្ថានភាពក្នុងប្រទេសសម្រាប់ AMR បានរកឃើញកត្តាផ្សេងៗដែលរួមចំណែកដល់ AMR នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រួមទាំងកង្វះខាតយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR។ ដើម្បីដោះស្រាយកង្វះខាតទាំងនេះ លទ្ធផលនិងអនុសាសន៍ដែលបាន ផ្តល់នៅក្នុងការវិភាគស្ថានភាពក្នុងប្រទេសនៃ AMR ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយជាតិទប់ស្កាត់ AMR និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

AMR គឺជាបញ្ហាប្រឈមផ្នែកសុខភាពសាធារណៈសកលដ៏សំបូរមួយ ហើយពុំមានយុទ្ធសាស្ត្រសាមញ្ញណាមួយ អាចបញ្ឈប់ការកើតឡើង និងការរាលដាលមេរោគដែលចម្លងជំងឺ ដែលសុំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បានទាំង ស្រុងនោះឡើយ។ កម្មវិធីដែលជោគជ័យក្នុងការទប់ស្កាត់ AMR ត្រូវការអភិក្រមមួយដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយ រួមបញ្ចូល និងអន្តរវិស័យ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជំនាញចម្រុះ និងភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើន។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើការសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍ពី ការវិភាគស្ថានភាព AMR នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងក្របខ័ណ្ឌនិយ័តកម្ម ដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុង គោលនយោបាយជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងស្របជាមួយគោលនយោបាយ ជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR និងមានកិច្ចសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើន រួមទាំងក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សមាគមវិជ្ជាជីវៈ អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានអប់រំ

និងស្រាវជ្រាវ និងអ្នកប្រកបបរិច្ចាគីវៈថែទាំសុខភាព។ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការរួមចំណែកដ៏មានតម្លៃរបស់
អង្គការនិងស្ថាប័នទាំងឡាយខាងក្រោមនេះ៖ ក្រុមការងារ AMR នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លងនៅក្នុងក្រសួង
សុខាភិបាល និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រជាសម្ភារៈ និងបច្ចេកទេសដល់ការអភិវឌ្ឍ
និងការបញ្ចប់ជាចុងក្រោយនូវឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រនេះ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី...០៦...ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៥

ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល

សាស្ត្រាចារ្យ អេង ហួត

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

តាងនាមឱ្យក្រសួងសុខាភិបាល យើងសូមថ្លែងអំណរគុណដល់បុគ្គលទាំងឡាយខាងក្រោមនេះ ដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រដ៏មានតម្លៃដល់ការអភិវឌ្ឍ និងការបញ្ចប់ជាចុងក្រោយនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនេះ។

ឈ. ឧ. ម៉ម ប៊ុនហេង	រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសុខាភិបាល
ឈ. ឧ. សាស្ត្រាចារ្យ អេង ហួត	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសុខាភិបាល
ឈ. ឧ. សាស្ត្រាចារ្យ ស៊ា ហួង	អនុរដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសុខាភិបាល
លោកជំទាវ វេជ្ជ. ឱ វណ្ណឌីន	អគ្គនាយកបច្ចេកទេស ក្រសួងសុខាភិបាល
វេជ្ជ. ខាត់ សុផល	សាកលវិទ្យាធិការរង សាកលវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល
វេជ្ជ. សុខ ទូច	ប្រធាន (ចូលនិវត្តន៍) នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. លី ស៊ុវ៉ាន់	ប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. សាន់ សារី	ប្រធាននាយកដ្ឋានសេវាមន្ទីរពេទ្យ
ឱសថបណ្ឌិត ហេង ប៊ុនគៀត	ប្រធាននាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ និងគ្រឿងសំអាង
វេជ្ជ. ប្រាក់ ពិសិដ្ឋរឿ	ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារសុខភាព
លោក ហុក ខៀវ	ប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្ម
វេជ្ជ. ថាច់ វ៉ារីន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានការពារសុខភាព
វេជ្ជ. សុខ ស៊ុន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសេវាមន្ទីរពេទ្យ
វេជ្ជ. សៅ សុគន្ធា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសេវាមន្ទីរពេទ្យ
ឱសថបណ្ឌិត យ៉ង់ ដារ៉ាវុធ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ និងគ្រឿងសំអាង

វេជ្ជ. ប៊ុន ស្រេង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. ខេង ស៊ឹម	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. ទាម បាក់យឹម	អនុប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺរបេងនិងហង់សិន
វេជ្ជ. ណារិទ្ធ រដ្ឋា	មន្ត្រីវេជ្ជសាស្ត្រមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺរបេងនិងហង់សិន
វេជ្ជ. លឹម យី	អនុប្រធាន មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ
វេជ្ជ. ឡឹក ឌីសូឡី	អនុប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺគ្រុនចាញ់ បាណកសាស្ត្រ និងប៉ារ៉ាសិតសាស្ត្រ
ឱសថការី ប៊ុត សុខល	អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
សាស្ត្រាចារ្យ ឈា ឆវណ្ណ	អនុប្រធាន វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
សាស្ត្រាចារ្យ អៀម សុផល	នាយកសាលាបច្ចេកទេសថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ
សាស្ត្រាចារ្យ ជួ មុនីដារិន	ព្រឹទ្ធបុរសរង មហាវិទ្យាល័យឱសថសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល
សាស្ត្រាចារ្យ គង់ សន្យា	អគ្គនាយករងមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត
វេជ្ជ. ហាក់ ស៊ីថន	ប្រធានការិយាល័យសុខភាពមាត់ធ្មេញ នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព
លោក អាំង ហុកស្រីន	ប្រធានការិយាល័យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ នាយកដ្ឋានឱសថ និងចំណីអាហារ
វេជ្ជ. ជី ស៊ីវុឌី	ប្រធានការិយាល័យសេវាមន្ទីរពេទ្យនិងវិស្វកម្មជីវវេជ្ជសាស្ត្រ នាយកដ្ឋានសេវាមន្ទីរពេទ្យ
វេជ្ជ. ឱ ឧត្តមរដ្ឋ	ប្រធានការិយាល័យឱសថសារវន្ត នាយកដ្ឋានឱសថ និងចំណីអាហារ
វេជ្ជ. សេង ហេង	ប្រធានការិយាល័យតាមដាន នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. យី សេងឡឿន	អនុប្រធានការិយាល័យតាមដាន នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
វេជ្ជ. ឈី សុខុម	អនុប្រធានការិយាល័យចត្តាឡីស័ក នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង

វេជ្ជ. ហុក ស៊ីវ៉ានី	អនុប្រធានការិយាល័យ នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព
ឱសថការី ស៊ា ថុល	អនុប្រធានការិយាល័យឱសថសាស្ត្រ នាយកដ្ឋានឱសថនិងចំណីអាហារ
ឱសថការី អ៊ុក រមនា	ប្រធានផ្នែកគ្រប់គ្រងសំណល់ថែទាំវេជ្ជសាស្ត្រ ការិយាល័យសេវាមន្ទីរពេទ្យ នាយកដ្ឋានសេវាមន្ទីរពេទ្យ
វេជ្ជ. ស៊ុត ថងជាត់	មន្ត្រីវេជ្ជសាស្ត្រ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺគ្រុនចាញ់
វេជ្ជ. ណារិន រដ្ឋា	មន្ត្រីវេជ្ជសាស្ត្រ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺរបេង
វេជ្ជ. ប៊ូរី សុថារិន	មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត
ឱសថការី អេង ឡេងស៊ា	ប្រធានផ្នែកមន្ទីរពិសោធន៍ មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត
វេជ្ជ. លីម ណារិន	មន្ទីរពេទ្យកុមារជាតិ
វេជ្ជ. គង់ ពិសិដ្ឋ	អនុប្រធាន មន្ទីរពេទ្យព្រះអង្គឌួង
វេជ្ជ. ទូច យុន	អនុប្រធាន មន្ទីរពេទ្យព្រះកុសមៈ
វេជ្ជ. ចាន់ វិចិត្រ	អនុប្រធាន មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពកម្ពុជា សូវៀត
លោកស្រី វេង ម៉ុំ	អភិបាលនៃផ្នែកមីក្រូជីវសាស្ត្រ វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
សាស្ត្រាចារ្យ ឡាំ អេងហួរ	សមាគមគ្រូពេទ្យកម្ពុជា
សាស្ត្រាចារ្យ ឌួង ប៊ុន	សមាគមគ្រូពេទ្យកម្ពុជា
ឱសថការី កូរ ប៊ុនតោ	សមាគមឱសថការីកម្ពុជា
លោក អ៊ុង សាន	សមាគមគិលានុបដ្ឋាកកម្ពុជា
លោកស្រី អ៊ឹង រ៉ាដា	ប្រធាន គណៈធុបកម្ពុជា
លោក ពេជ្រ ប៉េដា	អនុប្រធាន ការិយាល័យបសុសត្វ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
វេជ្ជ. ឈឹម វុត្តា	អនុប្រធាន ការិយាល័យ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

វេជ្ជ. ក្រុង ស៊ីដន

លោកស្រី ជា សុបុណ្ណៈ

អនុប្រធានការិយាល័យបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យ នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង

មន្ត្រីនាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង

សមាសភាគទី១៖ ប្រយោជន៍អនុវត្តផែនការមេ ដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

កត្តាទាំងឡាយដែលជំរុញដល់ការកើតឡើង និងការរីករាលដាលនៃមេរោគដែលស៊ាំនឹងឱសថ និងវិធានការដែលត្រូវការដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AMR) ត្រូវបានគេដឹងយ៉ាងច្បាស់។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ការអនុវត្តដោយជោគជ័យនៃវិធានការបែបនេះអាស្រ័យលើក្របខ័ណ្ឌមួយដែលជំរុញគណនេយ្យភាព និងការប្រតិបត្តិគ្រប់គ្រងល្អសម្រាប់ការដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដោយកសាងបន្តពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងការបង្កើតក្រុមការងារ AMR (AMR WG) សកម្មភាពដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះមានគោលបំណងពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិ និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ ដោយលើកកម្ពស់ការប្រតិបត្តិល្អ និងកាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះនៅក្នុងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ដើម្បីទប់ស្កាត់ការកើតឡើង និងការរាលដាល AMR ។

តារាងដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ពង្រឹងក្រុមការងារ AMR (AMR WG).

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. កែសម្រួលសមាជិកភាពរបស់ក្រុមការងារ AMR WG ដោយដាក់បញ្ចូលតំណាងមកពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF), ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា, គណៈវិជ្ជាជីវៈ, សង្គមស៊ីវិល, នាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ, និងតំណាងមកពីនាយកដ្ឋានដទៃទៀតក្នុងក្រសួងសុខាភិបាល ដូចជា នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស នាយកដ្ឋានផែនការនិងព័ត៌មានសុខាភិបាល។	លិខិតផ្លូវការចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល តែងតាំងសមាជិកថ្មីរបស់ក្រុមការងារ AMR WG រួមទាំងសមាជិកលេខាធិការដ្ឋានផងដែរ។	AMR WG និងលេខាធិការដ្ឋានរបស់ខ្លួន			

បាល និងនាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ។					
2. រៀបចំពង្រាងតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ក្រុមការងារ AMR WG	តួនាទីនិងភារកិច្ច	សមាជិកក្រុមការងារ AMR WG			
3. រៀបចំប្រជុំប្រចាំត្រីមាសដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញលើវឌ្ឍនភាពស្តីពីការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR	កំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ	លេខាធិការដ្ឋាន AMR WG			
4. រៀបចំសន្និសីទប្រចាំឆ្នាំស្តីពី AMR	របាយការណ៍សន្និសីទ	ក្រុមការងារ AMR WG.			
5. បង្កើតគណៈកម្មាធិការដែលមានដំណើរការ នៅក្នុងក្រុមការងារ AMR (ឧទា. អនុក្រុមការងារបច្ចេកទេស) ដើម្បីសម្របសម្រួលសកម្មភាពជាក់លាក់ តាមតម្រូវការ។	អនុក្រុមការងារបច្ចេកទេស ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងមានដំណើរការ	AMR WG			
6. ជួលទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេសពេញម៉ោងសម្រាប់ AMR	តារាងតួនាទី និងភារកិច្ច និងកិច្ចសន្យាការងារ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខា	លេខាធិការដ្ឋាន AMR WG			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធានាការសម្របសម្រួលដោយមានភាពរលូននូវសកម្មភាព AMR រវាងកម្មវិធី ស្ថាប័ន និងស្ថាប័ននិយ័តកម្ម។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. អនុម័តគោលនយោបាយជាតិ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេល៥ឆ្នាំ ដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR	ក្រសួងសុខាភិបាលអនុម័តជាផ្លូវការលើគោលនយោបាយជាតិ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ៥ឆ្នាំ ដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR.	AMR WG និងលេខាធិការដ្ឋាន			
2. អនុម័ត MOU រវាងក្រសួងសុខាភិបាល និងក្រសួងកសិកម្ម ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពនៅក្នុងផែនការការងារ AMR នេះ	MoU ត្រូវបានចុះហត្ថលេខា	AMR WG.			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ ធានានិរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កម្មវិធី AMR ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ដាក់បញ្ចូលសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹង AMR នៅក្នុងផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំ (AOP) និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួងសុខាភិបាល	សកម្មភាព AMR មានថវិកានៅក្នុង MoH AOP	AMR WG, MoH.			
2. ដាក់បញ្ចូលសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹង AMR នៅក្នុងផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំ និងយុទ្ធសាស្ត្រ	សកម្មភាព AMR មានថវិកានៅក្នុង MAFF AOP	AMR WG, MAFF.			

 ក្រសួងសុខាភិបាល កម្ពុជា

របស់ MAFF					
3. បង្ហាញគោលនយោបាយជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ៥ឆ្នាំ ដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR, និងរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពដល់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល និងក្រសួងកសិកម្ម ដើម្បីស្វែងរកការគាំទ្របន្ថែម	របាយការណ៍កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារបច្ចេកទេសរបស់ MoH និង MAFF	សមាជិក AMR WG			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ធានាការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់អំពី AMR ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. រៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពី AMR សម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈផ្នែកសុខភាពមនុស្សនិងសត្វ និងអ្នកផ្តល់សេវាដទៃទៀត	បង្កើនការយល់ដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	លេខាធិការដ្ឋាន AMR WG			
2. ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈជាទៀងទាត់អំពី AMR សម្រាប់សង្គមស៊ីវិល តាមរយៈព្រឹត្តិការណ៍សាធារណៈ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងអ៊ីនធឺណិត។	បង្កើនការយល់ដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើប្រាស់ និងសហគមន៍	AMR WG			

សមាសភាគទី ២៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍

ការធ្វើអាគរិនិច្ឆ័យដោយមន្ទីរពិសោធន៍ មានសារៈសំខាន់ជាសារវន្តដើម្បីរកឱ្យឃើញ AMR និងជាមធ្យោបាយតាមដានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បីទប់ស្កាត់ការកើតឡើង និងការរីករាលដាលនៃ AMR ។ សកម្មភាពដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងផ្នែកនេះមានគោលបំណងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍សម្រាប់ការរកឱ្យឃើញ AMR និងចំណេះដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល។

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ធានាគុណភាពនៃការធ្វើតេស្តរបស់មន្ទីរពិសោធន៍។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗផ្គត់ផ្គង់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. អនុម័តវិធីសារនិងវិធីសាស្ត្រមន្ទីរពិសោធន៍ស្តង់ដាររួមសម្រាប់រកឱ្យឃើញ AMR ។	វិធីសាស្ត្រនិងវិធីសារ មានស្តង់ដាររួម(រៀបចំឱ្យទៅជាស្តង់ដាររួម)	NIPH, DAHP/MAFF, គ្រឹះស្ថានអប់រំ និងស្រាវជ្រាវ, មន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងមន្ទីរពេទ្យ			
2. គាំទ្រការផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនិងសម្ភារៈមន្ទីរពិសោធន៍ប្រកបដោយគុណភាព។	ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈនិងប្រតិករមន្ទីរពិសោធន៍ មានភាពប្រសើរជាងមុន	AMR WG, DHS/MoH, DAHP/MAFF.			
3. ផ្សព្វផ្សាយ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវស្តង់ដារគុណភាពមន្ទីរពិសោធន៍វេជ្ជសាស្ត្រជាតិ (NMLQS) ទូទាំងប្រទេស។	ស្តង់ដារគុណភាពមន្ទីរពិសោធន៍វេជ្ជសាស្ត្រជាតិ (NMLQS) ត្រូវបានអនុវត្តដោយមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូ	BMLS/MoH.			

	ជីវសាស្ត្រទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេស				
4. ប្រមូលផ្តុំនិងរក្សាទុកនូវមេរោគស្តង់ដារដែលបណ្តុះដោយមីក្រូជីវសាស្ត្រ (reference culture collections) នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលបង្អែកជាតិសម្រាប់ចែកចាយដល់មន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រនានា។	សំណាកមេរោគគំរូ (Microbiological reference strain) ត្រូវបានរក្សាទុកបានត្រឹមត្រូវសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេស តាមតម្រូវការ	NIPH, UHS, DAHP/MAFF.			
5. ចុះឈ្មោះមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រនៅក្នុងកម្មវិធីធានាគុណភាពខាងក្រៅ (EQA) សម្រាប់ត្រួតពិនិត្យតាមដាន មីក្រូជីវសាស្ត្រនិងវាយតម្លៃការប្រព្រឹត្ត (performance) និងការអនុវត្តវិធានការកែតម្រូវរបស់ពួកគេ។	ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យមីក្រូជីវសាស្ត្ររួមទាំង AST មានភាពប្រើឡើង	BMLS/MoH, NIPH.			
6. រៀបចំបង្កើត និងដាក់ឱ្យអនុវត្តមគ្គុទ្ទេសក៍ជាតិស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព	ជីវសុវត្ថិភាពនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រ (សាធារណៈ និងឯកជន) ត្រូវបានកែលម្អ	BMLS/MoH			

តោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពសម្រាប់ការតាមដាន AMR នៅក្នុងមនុស្ស បសុសត្វ និងផលិតផលចំណីអាហារ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
----------	-----------------------------	-------------------------------	----------	----------	----------

<p>1. ពង្រឹងការតាមដានដោយមន្ទីរពិសោធន៍សម្រាប់ការឆ្លងមេរោគបាក់តេរីនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យដែលស្ថិតនៅក្រោមការតាមដានសង់ទីណែល និងមន្ទីរពិសោធន៍សាធារណៈ</p>	<p>មន្ទីរពិសោធន៍ត្រូវបានផ្តល់នូវសមត្ថភាពដើម្បីស្រាវជ្រាវរក និងរាយការណ៍អំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៃមេរោគ ដែលបង្កជំងឺក្នុងចំណោមជំងឺដែលកើតមានកំរិតជាងគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ឧទា. ជំងឺរាក ជំងឺរលាកផ្លូវដង្ហើម)</p>	<p>BMLS/MoH, CDC/MoH.</p>			
<p>2. បង្កើតសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ផ្នែក AMR ដើម្បីធ្វើការតាមដានអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៃភ្នាក់ងារបង្ករោគដែលត្រូវបានញែកចេញពីចំណីអាហារផលិតពីសាច់សត្វ។</p>	<p>ការតាមដាន AMR និងរាយការណ៍ជាប្រចាំនៅនាយកដ្ឋាន DAPH</p>	<p>DAPH/MAFF.</p>			
<p>3. បង្កើតសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍សម្រាប់ពិនិត្យរកសំណល់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅក្នុងផលិតផលចំណីអាហារ និង AMR នៃមេរោគដែលញែកចេញពីផលិតផលចំណីអាហារ</p>	<p>របាយការណ៍សំណល់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិករបាយការណ៍តាមដាន AMR និងមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់</p>	<p>AMR WG, DAPH/MAFF.</p>			
<p>4. វាយតម្លៃហានិភ័យនៃជីវសុវត្ថិភាពនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រ</p>	<p>របាយការណ៍វាយតម្លៃហានិភ័យ</p>	<p>BMLS/MoH, UHS</p>			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ បង្កើតបណ្តាញមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញ AMR ដោយត្រឹមត្រូវ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. រៀបចំបញ្ជីមន្ទីរពិសោធន៍ទាំងអស់នៅក្នុងទូទាំងប្រទេស ដែលមានសមត្ថភាពអនុវត្តការធ្វើតេស្តប្រសិទ្ធភាពនៃឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AST).	បញ្ជីបច្ចុប្បន្នកម្មនៃមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រដែលមានសមត្ថភាព AST	AMR WG, MoH, DAPH/MAFF.			
2. ពង្រឹងមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងមន្ទីរពេទ្យខេត្តដែលមានស្រាប់ ដើម្បីធ្វើជាទីតាំងបង្អែកថ្នាក់តំបន់ សម្រាប់ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ AMR ។	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រូវបានស្តារឡើងវិញ, តំហែទាំឧបករណ៍ត្រូវបានកែលម្អ, ការផ្តល់ប្រតិករនិងសម្ភារៈ, ការបណ្តុះបណ្តាលបន្តសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍ ការចុះឈ្មោះក្នុងកម្មវិធីធានាគុណភាពខាងក្រៅ (EQA) ការអនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានមន្ទីរពិសោធន៍, ការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាពមន្ទីរពិសោធន៍។	BMLS/MoH, NIPH			
3. ពង្រឹងមន្ទីរពិសោធន៍នៅក្នុងវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ (NIPH) ដើម្បីដើរតួជាមជ្ឈមណ្ឌលបង្អែកជាតិសម្រាប់ធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ	ការផ្តល់ប្រតិករនិងសម្ភារៈ, ការអប់រំនិងការបណ្តុះបណ្តាលបន្តដល់បុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍	អនុក្រុមការងារបច្ចេកទេស TWG BS-LS, NMMLN, BMLS/MoH.			

AMR					
4. រៀបចំបង្កើត SOPs សម្រាប់បញ្ជូនសំណាកទៅកាន់មជ្ឈមណ្ឌលបង្អែក AMR ថ្នាក់ភូមិភាគ និងថ្នាក់ជាតិ រួមទាំងសំណាកពីមន្ទីរពិសោធន៍ឯកជន	SOPs, លិខិតកិច្ចព្រមព្រៀង, ទម្រង់ស្តង់ដារ	AMR WG, CDC/MoH, BMLS/MoH, NIPH.			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ដើម្បីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបរបរវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវិធីសិក្សាអំពីមីក្រូជីវសាស្ត្រសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល និងបសុសត្វ	របាយការណ៍ពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវិធីសិក្សា និងអនុសាសន៍	AMR WG, គ្រឹះស្ថានអប់រំ			
2. កែលម្អម៉ូឌុលបណ្តុះបណ្តាលអំពី AMR នៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមូលដ្ឋាន (ពេលកី អប់រំបច្ចេកទេស) សម្រាប់អ្នកប្រកបរបរវិជ្ជាជីវៈផ្នែកសុខភាពមនុស្ស និងបសុសត្វ	កម្មវិធីសិក្សាត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មដែលរួមបញ្ចូលប្រធានបទ AMR	AMR WG, MoH, MAFF, គ្រឹះស្ថានអប់រំ			
3. អភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាលអំពី AMR សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលនៅនឹងកន្លែងការបណ្តុះបណ្តាលបន្ត ដល់អ្នកប្រកបរបរវិជ្ជាជីវៈផ្នែកសុខភាពមនុស្ស និងបសុសត្វ	សម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាល AMR (ឧទា., វីដេអូ, ជីវចល, បទបង្ហាញដោយប្រើស្លាយ, ផ្តាំងរូបភាព, កូនសៀវភៅព័ត៌មាន, ខិត្តប័ណ្ណ)	គ្រឹះស្ថានអប់រំ, MoH.			

<p>4. ដាក់បញ្ចូលម៉ូឌុលបណ្តុះបណ្តាល AMR ទៅក្នុង កម្មវិធីអប់រំបន្តសម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈផ្នែក សុខភាពមនុស្សនិងសត្វ</p>	<p>កម្មវិធីសិក្សាត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម</p>	<p>គ្រឹះស្ថានអប់រំ, គណៈវិជ្ជាជីវៈ</p>			
---	--	---	--	--	--

សមាសភាគទី ៣៖ ពង្រឹងការតាមដាន AMR

ការតាមដាន AMR មានសារៈសំខាន់ដើម្បីទប់ស្កាត់ AMR ។ កិច្ចការនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូល រាយការណ៍ និងវិភាគទិន្នន័យ AMR ជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រសមស្របដល់ការទទួលបានបន្ទុកពិនិត្យ ព្យាបាលជំងឺ ការបង្ការនិងការប្រយុទ្ធការចម្លងរោគ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តអំពីបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈ។ សកម្មភាពដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះ មានគោលបំណងពង្រឹងការតាមដាន AMR និងការយល់ដឹងអំពី AMR ក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល។

តោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ បង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មាន AMR រួមបញ្ចូលគ្នា។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. រៀបចំប្រព័ន្ធរាយការណ៍ AMR ឱ្យមានស្តង់ដារតែមួយនៅគ្រប់មន្ទីរពិសោធន៍	ការណែនាំ, SOPs, និងទម្រង់របាយការណ៍	MoH, MAFF.			
2. បង្កើតលក្ខខណ្ឌតម្រូវជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់ដាក់បញ្ជូនទិន្នន័យ AMR ទាំងអស់ទៅក្រុមការងារ AMR WG, រួមទាំងកម្មវិធីជាតិ បសុសត្វ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជន។	របាយការណ៍ AMR ពីគ្រប់ស្ថាប័ន និងអង្គការពាក់ព័ន្ធទាំងអស់	AMR WG, CDC/MoH.			
3. បង្កើតប្រព័ន្ធតាមដាន AMR ថ្នាក់ជាតិមួយ ដែលដាក់បញ្ចូលទិន្នន័យ AMR ពីរបាយការណ៍អំពី	ការចងក្រងទិន្នន័យ AMR ជាតិទៅក្នុងមូលដ្ឋានទិន្នន័យជាតិមួយ	AMR WG, CDC/MoH, DAPH/MAFF.			

សុខភាពមនុស្ស បសុសត្វ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។	និងការបោះពុម្ពរបាយការណ៍ AMR ថ្នាក់ជាតិ				
4. បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនិងវិភាគទិន្នន័យមួយដែលផ្សារភ្ជាប់ព័ត៌មានអំពីការប្រើប្រាស់ឱសថ ជាមួយទិន្នន័យ AMR ដែលបានមកពីមន្ទីរពិសោធន៍សុខភាពសាធារណៈ បសុសត្វ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ	ការវិភាគទិន្នន័យ និងបោះពុម្ពរបាយការណ៍ AMR ថ្នាក់ជាតិជាទៀងទាត់ ដែលដាក់បញ្ចូលទិន្នន័យអំពីការប្រើឱសថ និងទិន្នន័យតាមដាន AMR ដែលបានមកពីសុខភាពសាធារណៈ បសុសត្វ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ	AMR WG, CDC/MoH, DAPH/MAFF.			

តោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធានាការផ្សព្វផ្សាយទិន្នន័យអំពីការតាមដានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍អំពី AMR ប្រចាំខែដល់គណៈកម្មាធិការដឹកនាំឱសប្រឆាំងមេរោគ (antimicrobial stewardship committee) នៅក្នុងគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល	របាយការណ៍ AMR ប្រចាំខែ ការទទួលបន្ទុកពិនិត្យព្យាបាលជំងឺ មានភាពប្រសើរជាងមុន	មន្ទីរពិសោធន៍នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ			
2. ផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ AMR ប្រចាំត្រីមាស ក្នុង	របាយការណ៍ AMR ប្រចាំត្រីមាស	AMR WG, CDC/MoH.			

<p>ចំណោមអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព និងមន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត (PHDs) ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីស្ថានភាព AMR ក្នុងចំណោមមេរោគដែលកំពុងរីករាលដាល។</p>	<p>ការគ្រប់គ្រងផ្នែកគ្លីនិក មានភាពប្រសើរជាងមុន</p>				
<p>3. ផ្តល់របាយការណ៍តាមដាន AMR ប្រចាំឆ្នាំ ដល់គណៈកម្មាធិការដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការកែសម្រួលមត្តុទ្ទេសក៍ស្តីពីការអនុវត្តគ្លីនិក (CPGs), បញ្ជីឱសថសារវ័ន្ត (EML), និងមត្តុទ្ទេសក៍ស្តីពីការបង្ការនិងប្រយុទ្ធការចម្លងរោគ (IPC) ។</p>	<p>របាយការណ៍ AMR ប្រចាំឆ្នាំ</p>	<p>AMR WG.</p>			
<p>4. ចូលរួមនៅក្នុងបណ្តាញមន្ទីរពិសោធន៍ AMR ថ្នាក់តំបន់ និងសកល។</p>	<p>របាយការណ៍ AMR ថ្នាក់ជាតិ, ការទទួលបានរបាយការណ៍ AMR ថ្នាក់តំបន់ និងសកល</p>	<p>AMR WG.</p>			

សមាសភាគទី ៤៖ ធានាទិន្នន័យនៃការផ្គត់ផ្គង់ឱសថសារវន្តដែលមានការធានាគុណភាព

គុណភាព និងការផ្គត់ផ្គង់ឱសថទៀងទាត់ មានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់ការព្យាបាលអ្នកជំងឺ និងការបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យភាពសុវត្ថិភាពសុវត្ថិភាពប្រឆាំងមេរោគ។ ការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគអន់គុណភាព បានធ្វើឱ្យអ្នកជំងឺឈឺកាន់តែយូរ ចំណាយកាន់តែច្រើន និងការកើតឡើងនិងរីករាលដាលមេរោគដែលសុវត្ថិភាពឱសថ។ ដូច្នោះ វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យគុណភាពឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈនិយ័តកម្មឱសថ។ បន្ថែមពីលើនេះ ភាពមិនទៀងទាត់នៃការផ្គត់ផ្គង់ និងការទទួលបានមានកម្រិតនូវឱសថដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងធានាគុណភាព គឺជាឧបសគ្គចំពោះប្រសិទ្ធភាពនៃការព្យាបាល។ ការលំបាកក្នុងការស្វែងរក និងទទួលបានឱសថដែលមានតម្លៃសមរម្យ ជារឿយៗ ធ្វើឱ្យអ្នកជំងឺជ្រើសរើសយកការព្យាបាលដែលមិនពេញលេញ ឬស្វែងរកជម្រើសជំនួសផ្សេងៗ ដែលអាច រួមបញ្ចូលទាំងឱសថអន់គុណភាពឬឱសថក្លែងក្លាយផងដែរ។ នៅក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ ហានិភ័យនៃ AMR គឺរឹតតែកើនឡើងថែមទៀតដោយសារកម្រិតមិន គ្រប់គ្រាន់ (suboptimal dosage)។ សកម្មភាពដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះ មានគោលបំណងធានាគុណភាព និងការទទួលបានឱសថសារវន្ត ប្រឆាំងមេរោគ។

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ លើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលដើម្បីធានាការផ្គត់ផ្គង់ដោយគ្រប់គ្រាន់នូវឱសថសារវន្តប្រឆាំងមេរោគ

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ពិនិត្យឡើងវិញលើគម្រោងហិរញ្ញប្បទានសុខភាព បច្ចុប្បន្ន អំពីការទទួលបានឱសថសារវន្ត	របាយការណ៍	DPHI/MoH, MOEF.			
2. សិក្ខាសាលាស្តីពីហិរញ្ញប្បទានឱសថ និង ភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ពន្ធនៅលើការទទួលបានឱសថ	បទបង្ហាញសិក្ខាសាលា សម្ភារៈ/ឯកសារ បញ្ជីវត្ថុមាន និង	MOEF, MoH.			

	របាយការណ៍ប្រជុំ				
3. បង្កើតអនុគណៈកម្មាធិការ ក្រុមការងារ AMR ដើម្បីប៉ាន់ស្មានតម្រូវការបច្ចុប្បន្ន និងព្យាករ តម្រូវការឱសថប្រឆាំងមេរោគ	លិខិតតែងតាំងសមាជិកអនុគណៈ កម្មាធិការ លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ (TOR)	CMS/MoH, DDF/MoH.			
4. បង្កើតសៀវភៅបមន្តឱសថជាតិ ដោយមានការ ចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធនានា	សៀវភៅបមន្តឱសថជាតិ ត្រូវ បានបង្កើតឡើង	DDF/MoH.			
5. អភិបាល និងត្រួតពិនិត្យតាមដានការទុកដាក់ និង ការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋាន សុខាភិបាល	បរិមាណ និងគុណភាពរបស់ឱសថ ប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានកាន់តែប្រសើរ ឡើង	DDF/MoH			
6. វាយតម្លៃប្រព័ន្ធសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ដែលមានស្រាប់ សម្រាប់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីកំណត់ពី ឧបសគ្គដែលមាន។	ភាគរយនៃបញ្ហាទិញ ដែលត្រូវគ្នា ទៅនឹងសំណើសុំជាក់ស្តែង	DDF/MoH			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ គុណភាពឱសថយោងតាមស្តង់ដារដែលអាចទទួលយកបាន។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ពិនិត្យឡើងវិញលើវិធានសម្ព័ន្ធរបស់នាយកដ្ឋាន	អង្គការលេខ និងអាណត្តិថ្មី	MoH			

ឱសថនិងចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ និងគ្រឿងសំអាង(DDF)					
2. បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាពសម្រាប់ DDF	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាពត្រូវបានបង្កើតឡើង មានលក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ (TOR)	MoH			
3. បង្កើតកម្មវិធីធានាគុណភាពមួយសម្រាប់មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិត្រួតពិនិត្យគុណភាពផលិតផលសុខភាព	លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ, របាយការណ៍ EQA	BMLS			
4. បង្កើតគោលការណ៍អនុវត្តការងារនិយ័តកម្ម	មគ្គុទ្ទេសក៍ ត្រូវបានបង្កើតឡើង	DDF			
5. កិច្ចប្រជុំអន្តរវិស័យប្រចាំឆ្នាំស្តីពីគុណភាពរបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួល និងសហប្រតិបត្តិការ	បទបង្ហាញក្នុងកិច្ចប្រជុំ, បញ្ជីអ្នកចូលរួម, របាយការណ៍	គណៈកម្មាធិការអន្តរវិស័យ			
6. ធានាការទទួលបានដោយចំហនូវស្តង់ដារមគ្គុទ្ទេសក៍ និងដំណើរការនិយ័តកម្មអំពីគុណភាពឱសថ	គេហទំព័រទាន់សម័យ	MoH និង MAFF			
7. ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលសមស្របដល់បុគ្គលិកដែលចូលរួមក្នុងការអនុវត្តគោលការណ៍អនុវត្តល្អនិយ័តកម្ម	សម្ភារៈបង្រៀន ម៉ូឌុលបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលាបញ្ជីវត្តមាន របាយការណ៍ប្រជុំលិខិតបញ្ជាក់ការសិក្សា	DDF/MoH និង MAFF			

សមាសភាគទី ៥៖ និយតកម្ម និងលើកកម្ពស់ការប្រើឱសថសមស្រប

របៀបនៃការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគ មានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើការកើតឡើងនិងការរីករាលដាលនៃមេរោគដែលសុំនឹងឱសថ។ ការប្រើមិនសមស្រប (ប្រើខុស) នូវឱសថប្រឆាំងមេរោគ គឺជាកត្តាដ៏ធំមួយនៃភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AMR)។ ឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រូវបានគេប្រើខុស នៅពេលប្រើរយៈពេលខ្លីពេក ឬវែងពេក ក្នុងកម្រិតទាបពេកក្រោមស្តង់ដារ ឬ សម្រាប់ជំងឺខុស។ ការប្រើមិនគ្រប់គ្រាន់ និងការប្រើច្រើនពេក បណ្តាលឱ្យកើតភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ឱសថអង់ទីប៊ីយូទិក ក៏ត្រូវបានគេប្រើយ៉ាងច្រើនផងដែរនៅក្នុងបសុសត្វដែលមានសុខភាពល្អ ដើម្បីជំរុញការធំធាត់ និងបង្ការជំងឺ។ ការប្រតិបត្តិបែបនេះបង្កឱ្យមានការកើតឡើងនិងរីករាលដាលមេរោគដែលសុំនឹងឱសថ ទាំងនៅក្នុងសត្វនិងមនុស្ស។ ការប្រើត្រឹមត្រូវ (សមស្រប) នូវឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជួយឱ្យឱសថទាំងនេះមានភាពស័ក្តិសិទ្ធិបានយូរអង្វែង។ សកម្មភាពដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះ មានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការប្រតិបត្តិប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនិងក្រមសីលធម៌ ក៏ដូចជាការអនុវត្តតាមច្បាប់ ស្តង់ដារ និងមគ្គុទ្ទេសក៍ ដោយអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈផ្នែកសុខភាពមនុស្ស និងសត្វ។ ផ្នែកនេះដាក់ចេញនូវវិធានការចាំបាច់នានា សំដៅពង្រឹងគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ និងបង្កើតគោលនយោបាយថ្មីដើម្បីដោះស្រាយកង្វះខាតដែលមានស្រាប់ទាក់ទងទៅនឹងការចេញវេជ្ជបញ្ជា ការលក់ ការចែក និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការអនុវត្តឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នូវវិធានការទាំងនេះនឹងទទួលបាននូវគុណភាព និងសុគតិភាពរបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ព្រមទាំងជួយទប់ស្កាត់ការកើតឡើងនិងការរីករាលដាលនៃភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ធានាការអនុវត្តតាមច្បាប់និងគោលនយោបាយជាតិដែលទាក់ទងនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ពិនិត្យឡើងវិញលើច្បាប់និងគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ ដែលទាក់ទងនឹងការចេញ	របាយការណ៍ដែលមានច្បាប់ និងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ	AMR WG, MoH, MAFF.			

<p>វេជ្ជបញ្ជា ការលក់ ការចែកច្នាំ និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគ</p>					
<p>2. បង្កើតច្បាប់ឬគោលនយោបាយថ្មី ឬធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មច្បាប់និងគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ ដែលទាក់ទងនឹងការចេញវេជ្ជបញ្ជា ការលក់ និងការចែកច្នាំ និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគ</p>	<p>ច្បាប់ និងគោលនយោបាយថ្មី និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម</p>	<p>AMR WG, MoH, MAFF.</p>			
<p>3. វាយតម្លៃពីកម្រិតនៃការអនុវត្តតាមច្បាប់ និងគោលនយោបាយដែលគ្រប់គ្រងការចេញវេជ្ជបញ្ជា ការលក់ ការចែកច្នាំ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ</p>	<p>របាយការណ៍វាយតម្លៃ និងអនុសាសន៍</p>	<p>AMR WG, MoH, MAFF.</p>			
<p>4. ពង្រឹងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីអនុវត្តទណ្ឌកម្មសម្រាប់បុគ្គល និងអង្គការដែលមិនគោរពច្បាប់</p>	<p>អនុក្រឹត្យ សេចក្តីណែនាំគោលការណ៍ណែនាំ នីតិវិធី និងទម្រង់ផ្សេងៗ</p>	<p>AMR WG, MoH, MAFF.</p>			
<p>5. បង្កើតយន្តការសម្រាប់វាយការណ៍អំពីការអនុវត្តដែលមិនសមស្រប គ្មានក្រមសីលធម៌ និងមិនស្របច្បាប់</p>	<p>សេចក្តីណែនាំ និងទម្រង់</p>	<p>MoH.</p>			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ បង្កើតយន្តការស្ថាប័នសម្រាប់លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ដោយសមស្របនូវឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និងផ្សព្វផ្សាយមគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការអនុវត្តគ្លីនិក (CPGs) ដែលរួមបញ្ចូលការប្រើប្រាស់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិក	CPGs ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម។	MoH, គណៈកម្មាធិការ CPG, អង្គការវិជ្ជាជីវៈ, និង ដៃគូ			
2. បង្ហោះ CPGs ក្នុងវេបសាយ	វេបសាយដែលមាន CPGs	MoH			
3. ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និងផ្សព្វផ្សាយបញ្ជីឱសថសារវ័ន្ត (EML).	EML ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម	MoH, គណៈកម្មាធិការ EML, អង្គការវិជ្ជាជីវៈ និង ដៃគូ			
4. រៀបចំឱ្យដំណើរការ និងពង្រឹងគណៈកម្មាធិការព្យាបាលនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យទាំងអស់	លិខិតតែងតាំងសមាជិកគណៈកម្មាធិការព្យាបាល លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ	MoH, មន្ទីរពេទ្យ			
5. ផ្តល់ព័ត៌មានឯករាជ្យនិងមិនលំអៀងអំពីឱសថសម្រាប់បុគ្គលិកសុខាភិបាល និងអ្នកប្រើប្រាស់សេវា	ព័ត៌មានឱសថ និងសម្ភារៈអប់រំ	DDF/ MoH			
6. កម្រិតការផ្គត់ផ្គង់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗ	គោលនយោបាយ	DDF/MoH, MAFF			

នៅតាមឱសថស្ថាន ឱ្យលក់តែឱសថសម្រាប់មនុស្សប៉ុណ្ណោះ ។ ¹	គោលការណ៍ណែនាំ				
7. ធ្វើនិយ័តកម្មលើការផ្សព្វផ្សាយឱសថ	គោលនយោបាយ, គោលការណ៍ណែនាំ	DDF/MoH			
8. ត្រួតពិនិត្យតាមដានលើការផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មានមិនពិត និងសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងការផ្សព្វផ្សាយឱសថ	គោលនយោបាយ, គោលការណ៍ណែនាំ	DDF/MoH			
9. ត្រួតពិនិត្យតាមដានមើលការប្រើឱសថសមស្របនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន	ទិន្នន័យស្តីពីការប្រើអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន	MoH, មូលដ្ឋានសុខាភិបាល			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៣៖ បង្កើតកម្មវិធីដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. បង្កើតបញ្ជីឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកសំខាន់ៗសម្រាប់សុខភាពមនុស្ស ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យការផ្គត់ផ្គង់ និងចែកចាយ (ឧទា. Fluoroquinolones,	បញ្ជីឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកសំខាន់ៗ	AMR WG, DDF/MoH			

¹ ឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗបំផុតសម្រាប់វេជ្ជសាស្ត្រមនុស្ស, WHO, 2011. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77376/1/9789241504485_eng.pdf

cephalosporins ជំនាន់ទី បីនិងទីបួន, carbapenems, amikacin, vancomycin).				
2. បង្កើតគណៈកម្មាធិការដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យសាធារណៈនិងឯកជនទាំងអស់	លិខិតតែងតាំងសមាជិកគណៈកម្មាធិ ការដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ, លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ, កំណត់ហេតុ កិច្ចប្រជុំ	MoH, មូលដ្ឋានសុខាភិបាល		
3. វិភាគរបាយការណ៍ AMR ប្រចាំខែរបស់មន្ទីរ ពិសោធន៍ និងផ្តល់អនុសាសន៍សម្រាប់ការប្រើ ឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការអង្កេតស្រាវជ្រាវ ការផ្ទុះជំងឺក្នុងមន្ទីរពេទ្យ	របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យតាមដាន	MoH, គណៈកម្មាធិការ ដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ		
4. ត្រួតពិនិត្យតាមដានការចេញវេជ្ជបញ្ជា ការចែកច្នាំ និងការប្រើឱសថនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល	របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យតាមដាន	MoH, គណៈកម្មាធិការ ដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ		
5. ត្រួតពិនិត្យតាមដានមើលសកម្មភាពដទៃទៀត ដែលទាក់ទងនឹង AMR តាមការចាំបាច់	របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យតាមដាន	MoH, គណៈកម្មាធិការ ដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ		
6. ហាមឃាត់ការផ្សព្វផ្សាយឱសថប្រឆាំង មេរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល	គ្មានការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មអំពីឱសថ ប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋាន សុខាភិបាល	MoH, គណៈកម្មាធិការ ដឹកនាំឱសថប្រឆាំងមេរោគ		

តោលដៅជាក់លាក់ទី ៤៖ ធានាការបណ្តុះបណ្តាលបន្តដល់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលអំពីការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគដោយសមស្រប។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវិធីសិក្សានៃការបណ្តុះបណ្តាលបន្តសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រសុខភាពមនុស្សដើម្បីដាក់បញ្ចូល AMR និងការប្រើប្រាស់ឱសថដោយសមស្រប	របាយការណ៍ពីការពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវិធីសិក្សា និងអនុសាសន៍	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, MoH, ដៃគូ			
2. ដាក់បញ្ចូលការបណ្តុះបណ្តាល CPGs នៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សានៃការបណ្តុះបណ្តាលមូលដ្ឋានសម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	កម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, MoH			
3. បង្កើតកម្មវិធីសិក្សាថ្មីសម្រាប់សាលាពេទ្យសត្វដែលរួមបញ្ចូល AMR និងការប្រើឱសថសមស្រប	កម្មវិធីសិក្សាថ្មី	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, MAFF			

តោលដៅជាក់លាក់ទី ៥៖ ធានាការអប់រំបន្តសម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលអំពី AMR និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគដោយសមស្រប។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញជាទៀងទាត់លើលំនាំនៃការចេញវេជ្ជបញ្ជាក្នុងចំណោមគ្រូពេទ្យព្យាបាល	របាយការណ៍ពិនិត្យឡើងវិញ	គណៈកម្មាធិការដឹកនាំឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក,			

		គណៈកម្មាធិការព្យាបាល ដោយឱសថ, DHS/MoH.			
2. ត្រួតពិនិត្យតាមដានសកម្មភាពចែក និង លក់ឱសថនៅក្នុងឱសថស្ថាន	របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យតាមដាន	DDF/MoH			
3. ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីក្រមសីលធម៌នៃការ ប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល ដល់អ្នកប្រកបវិជ្ជា ជីវៈសុខាភិបាល។	កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល លិខិតបញ្ជាក់ ការសិក្សា	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, គណៈវិជ្ជាជីវៈ			
4. បង្កើតកម្មវិធីអប់រំបន្តអំពី AMR អ្នកប្រកប វិជ្ជាជីវៈ	កម្មវិធីសិក្សា លិខិតបញ្ជាក់ការសិក្សា	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, គណៈវិជ្ជាជីវៈ , ដៃគូរបស់ MoH			
5. ពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវិធីអប់រំអំពី AMR សម្រាប់ អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	កម្មវិធីសិក្សាថ្មី	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, គណៈវិជ្ជាជីវៈ, ដៃគូរបស់ MoH			
6. ដាក់បញ្ចូលការបញ្ចប់ដោយជោគជ័យនូវវគ្គអប់រំ បន្តជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវមួយសម្រាប់ការបន្ត អាជ្ញាប័ណ្ណវិជ្ជាជីវៈ	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ លិខិតបញ្ជាក់ការសិក្សា	MoH, MAFF, គណៈវិជ្ជាជីវៈ			
7. រៀបចំសន្និសីទជាទៀងទាត់ស្តីពី AMR សម្រាប់ វិស័យសុខភាពមនុស្ស និងសត្វ	សម្ភារៈអប់រំ AMR លិខិតបញ្ជាក់ការ ចូលរួម	គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, គណៈវិជ្ជា			

		ជីវៈ, ដៃគូរបស់, WHO, MoH, MAFF, និងដៃគូ			
--	--	---	--	--	--

តោលដៅជាក់លាក់ទី ៦៖ បង្កើនការយល់ដឹងអំពី AMR និងលើកកម្ពស់ការប្រើឱសថដោយសមស្របនៅក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. កំណត់ពីកម្រិតនៃចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយា និងការប្រតិបត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ	របាយការណ៍, ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនានា	AMR WG, MoH, MAFF, គ្រឹះស្ថានអប់រំ, គណៈវិជ្ជាជីវៈ			
2. ផលិតសម្ភារៈអប់រំអំពី AMR និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគដោយសមស្រប សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ	សម្ភារៈអប់រំ (ឧទា., វីដេអូ, គំនូរជីវចល, ផ្ទាំងរូបភាព, ខិត្តប័ណ្ណ)	AMR WG, MoH, MAFF, គ្រឹះស្ថានអប់រំសាធារណៈ និងឯកជន, គណៈវិជ្ជាជីវៈ, ដៃគូ			
3. រៀបចំយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពី AMR	ចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និងការប្រតិបត្តិកាន់តែប្រសើរ ទាក់ទងទៅនឹង AMR និងការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគ	AMR WG, MoH, គ្រឹះស្ថានអប់រំ, គណៈវិជ្ជាជីវៈ			
4. ជំរុញការចូលរួមរបស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុង	អត្ថបទផ្សព្វផ្សាយ ការផ្សាយតាមវិទ្យុ	AMR WG, MoH, MAFF,			

សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយអំពី AMR	និងទូរទស្សន៍ សារតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	គណៈវិជ្ជាជីវៈ			
-----------------------------	--	---------------	--	--	--

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៧៖ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងបសុសត្វ

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. បង្កើតមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការប្រើអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅក្នុងបសុសត្វ ដោយផ្អែកលើបញ្ជីរបស់ WHO នៃឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗបំផុត (CIA). ²	EML សម្រាប់វិស័យសត្វ	MAFF.			
2. បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដានសម្រាប់ AMR នៅក្នុងបសុសត្វ	នីតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដារ (SOPs), គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំរបាយការណ៍	MAFF, DAHP.			
3. បង្កើតក្របខ័ណ្ឌនិយតកម្មដ៏ខ្លាំងមួយសម្រាប់អនុញ្ញាត និងត្រួតពិនិត្យគុណភាពរបស់ឱសថបសុសត្វ	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ	MAFF.			
4. ហាមឃាត់ការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលមិនមែនសម្រាប់គោលបំណងព្យាបាល (ឧទា. ជាសារធាតុជំរុញការលូតលាស់) នៅក្នុងបសុសត្វ	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ និងការដាក់ទណ្ឌកម្ម	MAFF.			

5. វិធានការប្រើឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗ បំផុតសម្រាប់វេជ្ជសាស្ត្រមនុស្ស ² នៅក្នុងបសុសត្វ	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ និងការដាក់ទណ្ឌកម្ម	MAFF.			
6. ធ្វើការវាយតម្លៃពីសុវត្ថិភាពមុនពេលចេញអាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ការប្រើសម្រាប់បសុសត្វ ដោយពិចារណាពីភាពស្មុំទៅនឹងឱសថដែលប្រើនៅក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រមនុស្ស	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ	MAFF.			
7. វាស់កំហាប់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅក្នុងចំណីសត្វ និងសំណល់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅក្នុងផលិតផលចំណីអាហារពីប្រភពសត្វ	SOPs, របាយការណ៍	MAFF, DAHP, ដៃគូ			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ៨៖ ធានាការប្រើប្រាស់ដោយសមស្របនូវឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងបសុសត្វ

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. សម្របសម្រួលការអនុវត្ត Codex Alimentarius ³ និង OIE (អង្គការសុខភាពសត្វ)	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ	MAFF.	មើលផែនការស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារក្រោមការអនុវត្ត		

² ឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗបំផុតសម្រាប់វេជ្ជសាស្ត្រមនុស្ស, WHO, 2011. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/77376/1/9789241504485_eng.pdf

³ ក្រមប្រតិបត្តិដើម្បីកាត់បន្ថយ និងទប់ស្កាត់ភាពស្មុំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ, 2005. www.codexalimentarius.org/input/download/.../CXP_061e.pdf

ពិភពលោក) មគ្គុទ្ទេសក៍ដែលទាក់ទងនឹងភាពស្តាំ ទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ⁴			IHR		
2. លើកកម្ពស់ការបដិបត្តិចិញ្ចឹមសត្វល្អ និង សុខភាពសត្វកាន់តែប្រសើរ	គោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ	MAFF.			

⁴ OIE's Antimicrobial Agents and Antimicrobial Resistance Portal. <http://www.oie.int/en/our-scientific-expertise/veterinary-products/antimicrobials/>

សមាសធាតុទី ៦៖ លើកកម្ពស់ការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ

វិធានការដើម្បីធានាអនាម័យល្អ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលជំងឺ និងប្រយុទ្ធនឹងការផ្ទុះជំងឺ។ សកម្មភាពនានាដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងផ្នែកនេះ មានគោលបំណងបង្ការការរីករាលដាលនៃមេរោគដែលសុំនឹងឱសថនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល សំដៅការពារបុគ្គល និងសហគមន៍ពីជំងឺដែលបង្កឡើងដោយ មេរោគដែលសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលគេមានពិបាកនិងត្រូវការចំណាយច្រើនដើម្បីគ្រប់គ្រង។

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ ចាត់វិធានការបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. បន្តអនុវត្តវិធានការបង្ការនិងត្រួតពិនិត្យការ ចម្លងរោគដែលមានស្រាប់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន សុខាភិបាល	លក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិត្រូវបានកែតម្រូវ	IPC/DHS, មូលដ្ឋាន សុខាភិបាល			
2. កែលម្អកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល អំពីការបង្ការនិងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ រួមទាំង AMR.	កម្មវិធីសិក្សាត្រូវបានកែលម្អ	IPC/DHS			
3. ធ្វើការអភិបាលការអនុវត្ត IPC	របាយការណ៍អភិបាល	IPC/DHS			
4. ពង្រីកសកម្មភាព IPC ទៅដល់មន្ទីរពេទ្យបង្អែក ជាតិ និងខេត្ត	នឹងត្រូវបានកំណត់ពេលក្រោយ	IPC/DHS/MoH			

5. បណ្តុះបណ្តាលអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជនអំពីវិធានការ IPC ស្តង់ដារ	នឹងត្រូវបានកំណត់ពេលក្រោយ	IPC/DHS/MoH			
6. ត្រួតពិនិត្យតាមដានការអនុវត្ត IPC ប្រចាំឆ្នាំ	របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ	IPC/MoH			
7. ដាក់បញ្ចូលសកម្មភាព IPC ជាមូលដ្ឋាននៅឯមណ្ឌលសុខភាពសហគមន៍	សម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាលលិខិតបញ្ជាក់ការសិក្សា	IPC/MoH, មន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត (PHDs).			

សមាសភាគទី ៧៖ ជំរុញការប្រកួតប្រជែង និងបេកគរហើក និងអតិថិជនខ្លួនឯងករណីថ្មីៗ

វិធានការនានាដើម្បីជៀសវាងការកើតឡើង និងការរីករាលដាលនៃ AMR នឹងជួយពន្យារអាយុកាលប្រើប្រាស់បានកាន់តែយូររបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ព្រមទាំងជួយទប់ស្កាត់ការកើតឡើងនិងការរីករាលដាលនៃ AMR ប៉ុន្តែឥទ្ធិពលរបស់វិធានការបែបនេះនៅមានកម្រិត។ សកម្មភាពដែលលើកឡើងនៅក្នុង ផ្នែកនេះ មានគោលបំណងជំរុញការស្រាវជ្រាវកម្រិតមូលដ្ឋាននិងការស្រាវជ្រាវដើម្បីអនុវត្តជាក់ស្តែង ដែលអាចបង្កើតភ័ស្តុតាងសម្រាប់ការសម្រេចចិត្ត លើគោលនយោបាយ និងការស្រាវជ្រាវផ្នែកប្រតិបត្តិ ដើម្បីចាត់វិធានការនានាសំដៅទប់ស្កាត់ការកើតឡើង និងការរាលដាលនៃ AMR ។

គោលដៅជាក់លាក់ទី ១៖ បង្កើតបរិយាកាសគាំទ្រមួយសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកម្រិតមូលដ្ឋាន បែបអនុវត្តជាក់ស្តែង និងបែបប្រតិបត្តិ អំពី AMR ។

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មមគ្គុទ្ទេសក៍ស្រាវជ្រាវជាតិ	មគ្គុទ្ទេសក៍ស្រាវជ្រាវដែលអនុម័ត ដោយរដ្ឋាភិបាល	MoH, MAFF.			
2. ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មដំណើរការពិនិត្យឡើងនៃ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនៅក្នុង វិទ្យាសាស្ត្រវេជ្ជសាស្ត្រនិងបសុសត្វ	មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ពិនិត្យឡើងវិញផ្នែក ក្រមសីលធម៌ ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម, ទម្រង់	MoH			
3. បង្កើតគ្រឿងលើកទឹកចិត្តដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ ការស្រាវជ្រាវអំពី AMR.	ចំនួនគម្រោង កើនឡើង	MoH, MAFF.			

គោលដៅជាក់លាក់ទី ២៖ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលពាក់ព័ន្ធនឹង AMR.

សកម្មភាព	សូចនាករ/មធ្យោបាយផ្សេងៗ	ស្ថាប័ន/ភ្នាក់ងារ ទទួលខុសត្រូវ	ឆ្នាំទី១	ឆ្នាំទី២	ឆ្នាំទី៣
1. បង្កើតរបៀបវារៈស្រាវជ្រាវអំពី AMR ។	បញ្ជីអាទិភាពសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ	AMR WG, MoH, MAFF.			
2. ធ្វើសិក្សាស្រាវជ្រាវកម្រិតមូលដ្ឋាន បែបអនុវត្ត ផ្ទាល់ និងបែបប្រតិបត្តិ អំពី AMR	អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (MOU), របាយការណ៍, ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយ	គ្រឹះស្ថានអប់រំ និង ស្រាវជ្រាវ			
3. ចូលរួមក្នុងការសិក្សាសហប្រតិបត្តិការពហុវិស័យ និងពហុភាគី	អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (MOU), របាយការណ៍, ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយ	MoH, MAFF, UHS, ភាគីពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត			

